

LA CAMPANA CATALANA

Mestre campaner: J. ROCA Y ROCA
 Mestre ninotaire: APELES MESTRES

Donarà un toch cada divendres, y extraordinariament sempre que convingui

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
 RAMBLA DEL MITJ, NÚMERO 26, BOTIGA — BARCELONA
 La correspondència administrativa á n'ea BIELET CANTIJOCH

Aquest número val 10 centims per tot Espanya
 Després d'un més de sa publicació, 20 centims

PREUS DE SUSCRIPCIÓ			
ALS NÚMEROS ORDINARIS			
Barcelona	1'50	trimestre	
Espanya	2'00	id.	4'00 mitj any 8'00 un any
Extranger	5'00	id.	10'00 id. 20'00 id.

EL JOCH DEL DÍA

La gallina cega.

(Dib. d'APA)

ESPECTACLE DESAIRAT

¡Prou se desganayita cridantlos que entrin! ¡Tots passen de llarch!
(Dib. d'APA.)

TÁCTICA CONTRAPRODUHENT

Els lliberals, a copia de tirarli llot, li han fet un pedestal.
... Però un pedestal de fanch.
(Dib. d'APA.)

consideri Jurat en aquest procés. Als catorze ciutadans que ha designat la sort, s'hi suma la totalitat de la població sense distinció de sexes, edats ni classes socials. Això vol dir que may un Tribunal Popular s'ha vist tan fortament apoyat per l'opinió pública en el compliment de la seva honorosa i cívica comanda.

Aixís, donchs, estém segurs, seguríssims, de que tots, del primer a l'últim, compliran el seu deber a plena consciència, sense que cap pressió exterior, ni cap consideració extranya, logri desviarlos del recte camí de la justícia.

Quan no bastés l'enteresa que produheix la convicció del compliment d'un enlairat deber, l'ajuda franca y decidida de tot un poble serviria pera allunyar de l'esperit més pussilánim tota sombra de rezel ó de temor.

Apart de aixó, Barcelona, ciutat progressiva per excelència, tan sovint y tan injustament condemnada a règimens d'excepció y a llargas dietas de legalitat ha de tenir gran empenyo en demostrar, que fins tractantse de orims tan misteriosos com els del terrorisme, són més propis y tenen major eficacia els judicis a plena llum que 'ls procediments inquisitorials, de funesta y ominosa memoria.
P. DEL O.

Diu *El Adelanto*, periódich de Salamanca, parlant de la conferència que hi va anar a donar en Cambó sobre Solidaritat:

«Su discurso nos pareció obra de un profundo pensador, de un español ferviente y de un político ilustre, y así lo proclamamos con absoluta claridad.

Castilla ha comenzado a conocer a Cataluña por Cambó; y así como en la Solidaridad Catalana se han unido, sin fundirse, todos los partidos, así, acaso, de esta controversia iniciada en Salamanca y en la que todos hemos de poner el mismo entusiasmo é igual sinceridad, nazca otra solidaridad en la que quepa España entera, sin otra excepción que los causantes de nuestra desgracia, que son los mismos que ahora se oponen a nuestros intentos de regeneración.»

¡Si que naixerá aquesta Solidaritat més gran!

Un día Catalunya, l'altre Galicia, després Alacant, demá Salamanca ó Badajoz ó la meteixa Mancha... ¡Tothom hi entrarà en la gran y magnífica anella!

¡A n'aixó aném!
¡A n'aixó arribarém!

De terrorisme n'hi há de dos menas: el de baix y el de dalt. Y a Espanya 'ls estem sufrint tots dos a la vegada.

El de baix és secret, mes el de dalt és públich. La má incògnita que tira bombas produheix terror, però 'n produheix també la má del ministre que exercint la censura telegráfica sense to ni so, fa que l'espetch de las bombas adquireixi la resonancia que 'ls hi dona la prevenció exagerada y el misteri.

¡Pobre Barcelona! Ab els uns y els altres, ¡estás ben posada!

Els elements republicans que, per con-

demnar a n'en Salmerón com a poch revolucionari, celebraren el dia 26 de maig de l'any passat un *meeting* en el Frontó Central de Madrid, han tardat molt a pendre una resolució enérgica, però a l'últim l'han adoptada.

—¿Van a fer la Revolució?—preguntarán vostés.

¿Volen callar? En aquestas cosas tan graves cal no precipitarse.

De moment el seu propòsit se reduheix a convocar una nova Assamblea pera 'l pròxim mes de Maig, y procedir al nomenbrament d'un Directori y un Consell permanent.

Els quals, si 's'prenen la cosa ab l'ac-

tivitat de costum, podrán constituirse pel Maig de 1909, dictant solemnement el seu programa.

Que consisteix en lo següent: «Retraimiento electoral, y la revolució como procedimiento.»

El procediment revolucionari, tal com ells el posan en ús, ja sabem en qué consisteix: en calarse a jeure, deixant passar els dias, els mesos y els anys sense donar un pas ni bellugar un dit.

Lo únich que 's practica al peu de la lletra és el retraimiento electoral, deixant el camp lliure a las oligarquias monárquicas, que may podrán estar prou agrahidas a uns enemichs tan bon xicots, pera 'ls quals semblan escrits aquestas famosos versos:

«Así se pasa la vida,
así se viene la muerte
tan callando.»

Afortunadament l'immensa majoria del partit republicà no és partidaria de aquestas habilitats.

RESPOSTA A LA LLUNA

Satélite nostre: a ia nova de que vol abandonar nos, responch, a fi d'evitarnos que 'n fessi una com un cove, que 'l Sol que vosté coneix y que a tots ens ilumina. no és aquell que desatina y a Catalunya enfosqueix; que aquest s'ha fet tant petit que ni és Sol ni res semblant: és sat'lit vergonyant d'un sat'lit de Madrid, que va fent *revoluciones* entorn de la Monarquia fins que, a tret per ella, un día hi caigui de genollons.

Pot estar, donchs, ben tranquila y anar fent la seva ruta gosant del Sol que disfruta, mentres l'altre, allà a la Vila, ens clavarà alguna arenga eloqüent com d'ordinari y 's menjarà al solidari, com qui 's menja una merenga, que és la consigna severa que han donat a n'aquest gat que s'ha introduit al Senat entrant per la gatona.

Veig que no és gens lerrouxista? y fa bé, que alló es Sant Boy. Renuncia a deixarnos, ¿oy? Donchs gracias y hasta la vista.

Per la Redacció:

PAU NYAP.

DOS FRACASSATS

—Amiguet: agafemnos fort! Encara ens queda una cama pera aguantarnos.
(Dib. de JUNCEDA.)

A partir del proxim número LA CAMPANA CATALANA sortirà cada dimecres

ÚLTIMAS NOVELTATS

ACOMPANYANT A UN TURISTA
DEL ROSSELLÓ

Desde'l cim del Tibidabo va dir-me:
—¡Tonerra de Déu, y que gran s'és
feta la vostra vila! Pensi que se n'han
de tirar moltes de bombas per aterrarla.
Y, com volgué que li anés mostrant en
detall las últimas novetats de Barcelo-
na, em vaig prestar gustós á servirli de
cicerone.
Primera admiració de l'excursionista
perpinyanés: els sustentáculos dels focos
elèctrics del Passeig de Gracia.

—Pas se comprén—va dir-me—que si-
gueu amichs del progrés quan penjeu
l'electricitat á la firea!

Parada davant de la casa dels badalls,
prop del carrer d'Aragó. Anava á dir-me
una de las sevas, però la boca se li obrí
desmesuradament y no li fou possible:
els badalls sou encomanadissos.

—Y ¿qué me'n diheu d'aquest bon
mosso?—vaig preguntarli senyalantli
un urbano molt ben plantat.

—¿Es que no'ls heu pagat?—me di-
gué.

—¿Per qué ho i regunten?

—Per la seva ressemblansa ab els in-
glesos.

—Ben pagats els tenim, aixís com al
sastre que'ls ha vestit. ¿Vos agrada la
jupa vermella? La portan peia atraure
forasters.

—¿Es que'ns haveu pres per bous?
Granvia amunt, vaig acompanyarlo á
veure l'emplacament del monument de
en Robert.

—Poch hi veig més que reclams—va
dir fixantse en la tanca plena de grans
anuncis.

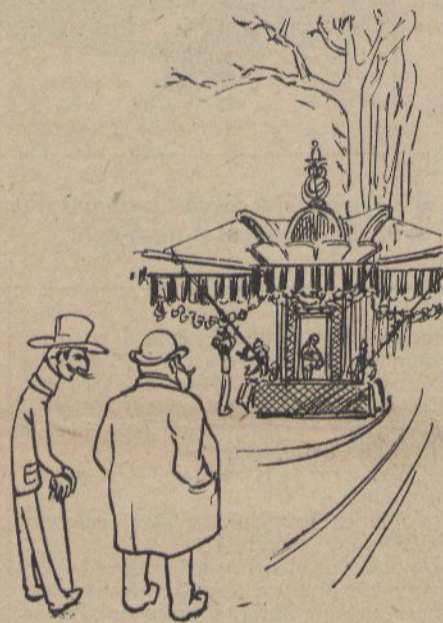
—No ho extranyeu: entre nosaltres
la gloria no és gloria sense una mica de
negoci.

En aquells moments passava en San-
llehy.

—¿El nostre arcalde! ¡Mireulo bé!
Resposta del turista:
—¿Sabeu que'l trobo *presque* tan de-
coratiu com els de la jupa roja?
—Aquí tot procurem armonisarho.

Carrer de Pelay avall, el perpinyanés
restá embadalit davant del kiosko de
begudas de la Rambla de Canaletas.

—¿Qué representa aquest monument?
—va preguntar.

—La glorificació de l'aigua fresca.
—Tant mateix sou ben originals y ben
frescos—digué'l perpinyanés.

Més avall trovarem á n'en Tobella ab
la seva brigada sanitaria dels arbres.

—El metje dels platans—li vaig dir.
—¿Curiós! ¿Y els hi pren el pols? ¿Y
els hi fa treure la llengua?

Arribarem al Pla de las Comedias, da-
vant del monument d'en Pitarra.

—¿Pobre senyor!—exclamá'l turis-
ta.—¿Creyeu vos que posat allá dalt no
té rodaments de cap?

—Es un monument simbólich—li vaig
dir.—El creador del Teatre Catalá, en
vida va passar moltes angunias, y com
estatua n'ha de passar també fent equi-
libris. Ja varen ferho expressament.

Després de donar una ullada al *Mun-
dial Palace*, que l'interessá molt, espe-
cialment quan li vaig dir que estava á
punt de donarshi un banquet vegetaliá,
compost exclusivament d'enciam y cos-
conillas, volgué que l'acompanyés á vi-
sitar la Reforma.

Se mostrá altament sorprès al veure
que no hi treballava ningú. Però jo vaig
ferli entendre que l'enderrocament de las
casas s'efectuava per dintre.

Passant per l'Argenteria, desemboca-
rem á la Plassa de l'Angel, plantantsens
davant dels ulls el rétol de la taberna
La Reforma.

—Aquí la teniu, l'única reforma real y
positiva que fins ara podem ensenyar als
forasters.

Y pera que'n pogués guardar un recort
refrigerant, vaig convidarlo á pendre
una americana.

CICERONE.

TOCH DE MORTS

EN JOAN FASTENRATH

En Joan Fastenrath, un alemany nat
l'any 39, á Remscheid, prop de Bussel-
fordt fou deixeble del poeta Pfarrus, y abandoná
la jurisprudencia per las bellas lletres ben
aviat.

Quan Garibaldi estava ferit y presoner á
Aspromonte, Fastenrath va felicitarlo ab
una poesia plena de sublims vibracions, y
d'aixó s'en determiná un viatge seu á Italia,
y més tart, l'any 64, á Espanya.

Fastenrath va esdevenir en sa carrera un
entusiasta hispanófil, gran coneixedor y
apassionat de las lletres castellanas, que
eran las úniques que coneixia; mes, desde sa
vinguda á Barcelona ab motiu de l'Exposi-
ció Universal (l'any 88), fou un catalanófil
á ultransa.

Va traduhir divuyt poesias del venerable
Rubió y Ors, y l'any 90 publicá en alemany
un florilegi dels poetas catalans, que va
dedicar á la seva cunyada la poetisa Agna
Forstenheim. En el mateix any, la seva gen-
til esposa, Luisa Goldmann, fou elegida
Reina de la Festa dels Jochs Florals de
Barcelona; y tan prendat va quedar el poe-
ta del Rhin de nostra festa de l' Llotja de
Mar, que va trasplantarla á Colonia, ab gran
esp'endor, al saló gótic del *Gürzenic*, hont
continúa celebrantse.

En tolas ocasions, com digué en Guimerá,
fou *l'amich més gran que té'l nostre país
en terra alemanya*; y encara no fá un més,
al celebrar, una societat de Sabadell, un
homenatge á Mossén Jascinto Verdague: ab
motiu de la colocació del seu retrat á la sala
d'actes, el telegrama de Joan Fastenrath
fou de las més amatentas adhesions que's
varen rebre.

Havía, á més, en Fastenrath, traduhit á
l'alemany la trilogia d'en Balaguer *Els Pi-
rinius*, y el poemat camperol d'en Masferrer
La vida al Camp.

Entre las sevas obras originals s'han d'es-
mentar *La Valhalla*, *Las Glorias d'Ale-
manya* y las *Cansons de guerra y de Victo-
ria*.

La figura d'en Fastenrath fará molta,
molta falta en las vinentas festas del Cin-
quantenari dels nostres Jochs Florals.

Catalunya ha perdut un bon amich.

E. P. D.

RICARD DE SUREDA.

Continúa ab un ardor digne de millor
causa la campanya iniciada pel
Cardenal contra'l pressupost de cultu-
ra. No havent trobat eco en els esperits
imparcials y equilibrats, els quals veu-
hen ab disgust que's tracti d'erigir la
religió en bandera de combat d'un par-
tit polítich, algunas associacions, nome-

LA VEU DELS ROTLLOS

—¿Sabeu las bombas per qué las tiran? Pera acabar d'aterrar als pobres.
(Dib. de NONELL.)

A partir del proxim número LA CAMPANA CATALANA sortirà cada dimecres

ACTUALITATS

El tren Renard. (Vegis l'article.)

(Fot. de BRANGULÍ.)

nadas catòliques, tractan de carregar l'atmosfera, exagerant las sevas estrilencias.

Una d'ellas no repara en calificar de *ateas* las escolars graduals que 's proposa establir l'Ajuntament, y en las quals s'hi ensenyarà 'l catecisme un dia á la senmana. De manera que 'l catecisme és calificat de *ateo*, ó no hi há lógica al món.

Una altra protesta «enèrgicament» son sas paraulas—contra el mencionado proyecto», y 's proposa apurar «todos los medios legales para combatirlo, aunque los socios de la misma tengan de derramar la sangre que circula por sus venas.»

Qualsevol será capás de determinar quin és el medi legal, que exigeix la efusió de sanchi.

Jo no 'n veig altre, com no sigui que, desesperats de l'inutilitat de la seva campanya, se donguin cegament un cop de puny al nas.

No sé fins á quin punt el Cardenal Cassanyas pot estar satisfet d'aquestas manifestacions extremosas y destarotadas que están tan lluny de la rahó y el bon sentit.

Per la seva forma d'expressió, ¿veritat que tenen certa similitut ab las manifestacions á que 'ns té acostumats l'extrema esquerra lerrouxista?

Y no és aixó ni será may lo que Barcelona vol, lo que Barcelona desitja y necessita. Apassionar els esperits en nom de l'intransigència equival á entorbellir las claras corrents de la tolerancia, que són las úniques que reflectan la cultura d'un poble.

L'Ajuntament, sense distinció de fraccions, estém segurs que tindrà en compte aquesta necessitat de la vida moderna y que sabrà sostenir la seva idea, filla d'una honrada transacció y d'un noble esperit de concordia, sense temor á res ni á ningú.

La Corporació municipal, filla és del sufragi del poble, y el poble barceloní, á despit d'intrusions indegudas y de manifestacions cridaneras, és en sa inmensa majoria partidari entusiasta de la cultura y la tolerancia.

BRIGADA SANITARIA MUNICIPAL DELS ARBRES

Ja era hora de que algú se 'n recordés dels arbres, d'aquests símbols de la llibertat dels pobles. L'abandono en que 's trobaven els de nostres passetjos públics era ja tradicio-

nal entre nosaltres, fentse vulgar la frase «s'ha criat com els arbres de la Rambla»; tal era la falta de cuidados que 's prodigavan á n'aquests sers vivents, quin fullatje produheix ombra per' atemperar els ardors del sol, fent que l'home pugui atravesar per llocs que d'altra manera li sería difícil si no fos sa benéfica influencia. Además, sens ells, fora impossible la vida, per ser, durant el dia, uns fabricants d'oxigeno y els transformadors de l'ácit carbónich de l'atmosfera; en una paraula, per ser els purificadors de l'aire que respirem.

A n'en Xavier Tobella estava reservat el paper de *metge-cirurgiá municipal* dels ar-

bres; y á la secció de *practicants* que tan bé secundan las iniciativas, el d'operadors ó executors d'ellas. Fins la vestimenta ha tingut cuidado de que fos apropiada á l'objecte á que están destinats els sanitaris arborícoles de l'Ajuntament. Per aixó avuy LA CAMPANA CATALANA honra sas planas ab un clixé de l'incipient brigada sanitaria municipal dels arbres, en la que s'hi veu al Director de Jardins y Arbrat de l'Interior y als operadors en actitut de practicar el sanejament dels del Parch, després d'haverho fet ab els dels Passetjos de l'Aduana y Isabel II, ab els del Pla de Palacio y alguns dels pobles agregats.

Primerament hi passen la rasqueta ampurdanesa pera fer caure l'escorsa seca, alberch dels ous d'hivern, que ab la eclosió de la primavera 's trasformen en cucas que 's menjan els brots tendres, pera acabar de metamorfosejarse en papallonas, quina missió és la de perpetuar l'especie, ponent els ous pera la primavera vinenta, y aixís sucesivament. Per aixó en Tobella persegueix l'ou d'hivern pera evitar l'insecte de primavera, y ab ell la papallona de tardor. No 's contenta solament ab aixó, sinó que, després del descorsament, practica la desinfecció dels arbres que están corcats disolvent un dos per cent de lisol ab aigua pera ruixarlos. Y encara fa més: empastissa las feridas ab mástich, frega tots els recones ab guants de malla d'acer y ompla 'ls forats del corch ab ciment y grava ó ab trossos de mahó pera evitar el contacte de l'aire y deturar aixís la marxa de la putrefacció, després de ben netejats, rasantlos fins á trobar lo viu.

Bastará dir que á un arbre del Passeig d'Isabel II, al davant de Llotja, s'hi aparedaren 68 mahons y una munició de trossos, y s'hi esmersaren tres sachs de ciment pera poderlo posar en condició de salvament.

Més clar: es una operació quirúrgica per l'estil de l'orificació d'un caixal lo que disposa fer en Tobella als arbres de nostres passetjos. De segur que entre 'ls grupos de badochs que s'ho contemplan se 'n sentirán de totas; però es un fet cert y positiu que fins ara ningú s'havia atrevit á tant. Un cinturó per l'estil dels de bomber, provehit de corda, destreleta y guants de malla, serveix pera protegirá l'obrer en son treball aeri.

Per totas aquestas rahons, felicitem al nou Director per sa forsa de voluntat en rompre la rutina ab sas profitosas innovacions, demostrant als ulls del públich que hi há á Barcelona qui 's preocupa y no ignora 'ls progressos moderns y els aplica en benefici dels ciutadans. ¡Que 'ls arbres li paguin!

X.

EL TREN RENARD

Velshi aquí un tren de carril sense carrils, que va allá nont vol, per las carreteras y pels carrers de la ciutat, per més estrets y tortuosos que siguin. Sembla una persona entenimentada. Com no corra molt, no pert el mon de vista, y és de creure que no farà gaires desgracias. Aquestas se deixan, en tal cas, pels automòvils que semblan boigs furients.

Tota la gracia de l'invent consisteix en que cada wagó té 'l seu joch de moviment, com si diguessim la seva autonomia, relacionada, aixó sí, ab el motor principal.

El nom que porta, que és el del seu inventor, li escau molt bé. *Renard*, en francés, vol dir *Guineu*. Y el tren, per la seva vivesa, per la seva flexibilitat, pel seu cap petit (el motor), pel seu cos esbelt (els cotxes) y per la seva cua (el furgó de carga), ho sembla totalment una guineu graciosa, anguilejant y astuta.

Creiem que está destinat á fer un gran bé á n'els pobles distanciatos de las líneas férreas, en lo relatiu al transport de passatjers y mercaderías. Y fins tal vegada arribi á fer la competencia á alguns de nostres ferro-carrils, que, com tothom sab, no poden anar ni ab rodas.

J.

Brigada sanitaria dels arbres. (Vegis l'article.)

(Fot. de BRANGULÍ.)

A partir del proxím número LA CAMPANA CATALANA sortirá cada dimecres

RIVALITAT

—No n tindrè may més, may més, de negrito. Veig que se 'l miran més à n'ell que à mi!

(Dib. de R. OPISSO.)

Els *Pireneistas francesos* han passat per Barcelona escampant simpaties y recullint-ne à dojo. Per tot arreu s'han vist finament obsequiats; y ells, per la seva part, han correspost à las atencions de qu' eran mereixedors amb cordials efusions, que segellan una vegada més la estreta germanor dels pobles d'ensà y enllà del Pirineu.

Entre els actes més importants que s'han celebrat, cal citar la conferencia ab projeccions de l'historiador perpinyanès Pere Vidal, les excursions à Montserrat y Sant Cugat del Vallès, l'apat del Tibidabo y la festa del Parc Güell.

Un dels excursionistes digué que agraïa als catalans l'agradosa *bombe* que 'ls hi han fet passar. *Bombe*, en aquest sentit, vol dir *plataeria*.

Aquestes *bombes* han de matar las altras.

ENTRE TOCH Y TOCH

TRETA D'ENAMORATS

Quan D. Joseph va enterarse de que la *Julita* tenia relacions d'*amagatots* ab'en Carlitos, li mogné un escàndol tal, que fins la bona de la portera pujà al segon pis, sorpresa d'aquella cridoria desusada.

—Filla desobedienta! Ahont s'és vist que una noya, filla de son pare y de sa mare (¡Deu la perdoni!) s'atreveixi à escoltar al primer ximple que li passa pel cap? Aquesta es l'educació que has après à *Lovito*, vull dir à Loreto? ¡Indigna! ¡Dolenta! ¡Mala filla!

Y entre mil disbarats, un darrera l'altre, aquell pare, cego, engegava un regitzell de paraulas groixudas que anavan a caure damunt de la noya, la que s'estava arraulida en un recó de la sala, ab el cap caix y els ulls xops de llàgrimas. Els esbufechs d'aquell home enfutumat la tebian estemordida.

—¡Ay del dia que jo sàpiga que vas pel

carrer ab aquell pela-canyas! ¿Que s'ha cregut, el beneyt! ¡Cal ¿Casarse ab tu? No pot ser ni será, baldament el mon s'enfonzi. ¿Qui es aquell xicot? ¡Veyam! ¡Un gandull! ¡Un titella! que, després d'haver arruinat al seus pares ab tota mena de disbauxas, un cop tot en *orris* ni s'ha dignat buscar-se una colocació pera reivindicarse y no acabar d'aixafar ab el gasto a la familia! ¡Això no és un home! D'aquests tipos jo 'n dich barruts!

—Peró, papà... — somicà la noya entre sanglots y plors.

—¡Papà móscas! Prou! Lo que vol aquest bergant és casarse ab tu pera arrellegar la *moma* y viure ab l'esquena dreta. Ja la veig, jo, la jugada. ¡Peró no, no ho lograrà, que jo no he treballat pas tota la meva joventut pera que a la llarga, vingues un desvergonyat a aprofitarsen! Més m'estimaria que l teu marit sigues un modest obrer, sempre que fos un home honrat y amant del treball, y no un *corri tuti li mundi*!

Y, pera desfogarse de la sermonada, clavà tres cops de puny à la taula, que trontollà; s calà 'l casquet de gairell, y se n'anà, deixant-la que somiquejés.

Quan la *Julita* 's trobà sola, parà en sech de plorar, anà à l'escriptori del seu papà, y, trayent paper y carpeta d'un calaix, comensà à escriure las següents ratllas:

«Carlitos: El papà està furios perquè no tens colocació y malgastas lo teu y lo dels teus pares. Llógat a qualsevulga casa de comers: fes quelcom; perquè, de continuar en *vaga perpétua*, serà del tot impossible 'l nostre casament. Adeu, carquinyolet meu. Teva, *Julita*».

Dugas horas mes tart, els ulls den Carlitos llegian aquestas ratllas. No cal dir l'impressió que li causaren. Rumià, rumià llarga estona; mes, refentse d'aquella sotragada, exclamà tot satisfet:

—Ja tinch la medecina pera curar el mal. D'aquí deu dias D. Josep veurà com el pretendent de la seva filla és un home que sab guanyarse la vida honradament.

Y del pensament al fet: en Carlos tocà alguns ressorts, un dels quals sonà ple d'armonia pera ell.

¿De qué direu que 's colocá, el pobre enamorat?

¡De *guardia urbano*! ¡Lo que senten! Als pochos dias de rebuda la carta, aquell apassionat *jóvincel*, demaná l'ingrés à la nova institució municipal, cosa que conseqüí sense gaires esforços, puix el noy era bufonet, y ja se sab que la majoria dels d'aquest cos, són xicots que van a l'hora.

Quan D. Joseph vegé a n'en Carlitos en operacions y ab aquella capeta negra, vestit el cos de vermell, ab la lluentor del cap del casco y els botons platejats, quedá com qui veu visions. Y, com siga que gracias à certas influencias sigué destinat al carrer ahont vivia la *Julita*, alló fou pera 'l vell un *golpa*. Ell, que hauria volgut que 'l xicot hagués anat à viure à la quinta forca, à fi de que la noya se n'hagués oblidat per sempre mes, y li plantavan aquella figurota dolça al davant dels bigotis!

—Nada, —s digué l'home, contrariat, —estich condemnat à sufrir *Carlitos* à totas horas. Y ¿qui li diu res, si presta servey davant de casa? A mes que 'l que desempeña és un cárrech honradíssim, y pot estalviar-me un disgust, cas que à qualsevol malvat li vingues l'acudit de posarme una bomba al replá de l'entrada. ¿Peró no n'hi podían posar un altre, de *Carlitos*... és à dir, un altre *urbano* ab mes... urbanitat que aquest?

Y, reflexionant, l'home 's mossegava els llavis de malícia, però en el fons estava content perquè veya que à lo menos s'havia bellugat pera buscar-se algo pera viure. D. Joseph apreciava de cor als pares de 'n Carlos, y tenia fonda pena de veure que aquest, en lloch d'ajudarlos, se la campava per l'ombra: per això, quan vegé empleyat al noy, va sentir certa alegria, més que per ell, per aquella bona gent que purgavan el pecat d'haverlo estimat massa.

La noya no cal dir que també 'n tingué forsa goig de que 'l seu estimat sentés *plassa* de bon home y d'excelent treballador: aixís és que, de las cent parts, ja tenia guanyada la meitat de la partida. La *Julita* no estava prou satisfeta encara y buscà una estratagema pera arribar al terme de las sevas pretensions. Y ¿qué feu?

Senzillament. Un matí, comensà a cridar y à moure tal xivarri, que D. Joseph, extranyat, digué:

—¿Qué 't passa, noya? ¿Tas tornat boja? ¿Qué son aquestas quimeras?

—¡Ay, papà, si ho sapigués! ¡Ay, papà! — exclamava corrent com esperitada amunt y avall del pis.

—¿Qué és? A veure: explica' d'una vegada!

—No, no ho vull dir: no vull donarli un disgust: ¡de cap manera! — deya la noya posantse à l'altura de la millor comedianta.

—¿Com s'entén? Parla d'un cop. És un deber que hi tens. Una filla ha de dir lo bo y lo dolent al pare... ¡Si que la pujariam dreta!

—¡Sí, que li haig de dir! — afegia, la noya, aparentant un gran dolor. — ¡Com que, hi va la nostra vida.

Sentir això 'l pare, y caureli el casquet, tot fou hu.

—¡Acabém! — exclamà l'home, ja impacient. — ¡Conta la veritat de tot, desseguida... desseguida.

—Donchs... he sentit dos homes, à l'escala, que parlavan de bombas... d'esperar demà quan fos fosch... y ¡que sé jo!

—¡Deu de Deu! Volen matarnos!... ¡Estem perduts!... ¡Y ho farán!... ¡Es menester evitar aquesta desgracia!

—¿Com? — digué la noya obrint els ulls, esperant la resposta de son pare.

—Ja veurás com ho arreglo aviat, això. Avisa que vingui en Carlitos. Cuita, sens perdre temps!

No trigá ni deu minuts en comparéixer el xicot, fent el pagés; y, un cop manifestá que descobriria ó evitaria la desgracia posantse al peu de l'escala, demaná relacions ab la noya, que sense rezel li toren concedidas davant el tenor d'un atentat.

Diguin lo que vulguin: el remey radical pera evitar explosions és ficarse un urbano à casa, encara que sigui en calitat de gendre.

EMILI GRAELLS CASTELLS.

TEATRES

ROMEÀ. — *Sessió popular gratuita del Teatre Intim*.

May al Romea hi havia passat tan triomfalment una ratxada tal, d'art per l'escenari y d'entusiasme per l'auditori, com aquest dia.

L'excelent idea de l'excelent Adrià Gual fou ben acullida, ben secundada y ben compresa. La *Campana Subme'gida* va sortir com may. Y fou escoltada y sentida potser també més que may y com may.

Deya en Gual que à l'art hi té dret tothom, y que per lo tant també n'hi tenen els po-

COMPTE JUST

—¿De quinis els vol? De 15 ó de ral?

—¿Quina diferencia hi há?

—Deu céntims.

(Dib. de FARRIOLS.)

A partir del proxim número LA CAMPANA CATALANA sortirà cada dimecres

bres. Y aquests han demostrat que no solament hi tenen dret sinó que n són tant dignes y tant amants y entusiastes com el qui més.
 ¡Molt bé pel «Teatre Intim»!
 La seva obra meritíssima és de necessaria repetició.

Aiguas encantadas, drama en tres actes d'en J. Puig y Ferrer. — Ab gran sinceritat y ple domini de l'assumpte ofereix l'autor un cas de fanatisme colectiu. L'obra resulta francament ibseniana, y té d'aquell teatre l'intensitat y l'emoció. El progrés y la ciencia pugnan ab la tradició, restant dolorosament atuhits per l'ignorancia indignament explotada.

Presenta'l drama escenas de conjunt d'un gran efecte, y alguns tipos trassats magistralment, com el d'en Pere Amat y el del pastor Romanill.

El Sr. Puig y Ferrer ha donat ab valentia un nou pas en avant en sa carrera de dramaturg. El públich intelligent va cridar-lo a l'escena al final de tots els actes. L'execució bastant ajustada.

ELDORADO. — La gent per fi va decidir-se a omplir el teatre, anant a veure la comedia de Testoni *La Modella*, que té totes las seduccions: és aixerida, viva, graciosa, maliciosa, irónica. El segon acte, especialment es un acert.

L'execució digna de l'obra, sobre tot per part de la Dora Baldanello, que ab la flexibilitat del seu talent y la riquesa de matisos, sent i plassa d'actriu de cap-de-brot. Molt bé es portaren igualment la Sra. Boiesi y els Srs. Bratti y Pezzinga.

El públich sortí del teatre llepantsen els bigotis.

TEATRE NOU. — Al nostre modest entendre, *Santos e meigas* és una sarsuela de costums gallegas molt ben dialogada y molt millor que moltes de las del género chico que donan cop en els cartells.

Pot ser té en contra una certa precipitació en l'acció y, per falta d'habilitat escénica, certa inverossimilitut y vulgaritat en el procedir de la bruixa (personatge del que s'hauria pogut treure més partit); però té en favor seu, aquesta obreta del Sr. Linares Rivas, que l'enyor bisbe de Santiago de Galicia va cometre l'etzegallada d'excomunicarla, fentli ab aixó un reclam inméns.

L'interpretació un poch faltada d'ensajos. No obstant, algunas parts molt bé.

TEATRE CÒMICH. — *El Secreto del Fakir*, malgrat las moltes decoracions novas, las moltes ballarinas y un gran dispendi de comparsaria, resulta, desgraciadament, una obreta del tot fluixa, per benevolent que se sigui.

Ni 'ls versos están bé.
 Y aixó que, com deya un: tant poch que costa de no fer versos!

N. N. N.

MÚSICA

LICEU. — El quart Concert del «Associació Musical de Barcelona», ab l'orquestra dirigida pel Mtre. Mr. Croce Espinelli, fou un éxit.

La sinfonia en re menor, de Schumann, proporcioná al mestre francès la millor de las ovacions de la nit.

El programa, pera n'stre gust, ben triat, y la tercera part dedicada per complet á Berlioz, ab duas primeras audicions: la marxa dels pelegrins de *Harold á Italia*, y un trio d'ismaelitas de *L'Infancia de Crist*.
 Bé per l'«Associació Musical».

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA. — *Vy darrer concert de la serie inaugural.*

Ab l'orquestra den Nicolau, el pianista Viñes y l'«Orfeo Catalá», la nit va passar ben agradament.

De l'escena de la Consagració del *Parsifal* no se'n poden fer més que elogis, repartits per igual entre 'ls executants den Millet y els d'en Nicolau. Aixó malgrat aquell joch de campanas, del que hi hauria quelcom que dir.

En quant á n'en Viñes, s'ha de dir que reuneix totes las grans qualitats dels grans concertistas, digitació perfecta y ágil y una exquisida quadratura musical. El programa selecte de tota selecció. L'éxit inméns, unánim y ben merecut.

Sr. Viñes: ¡per molts anys!
 R. DE S.

LLIBRES

ALBUM I. — **BOUFFLERS, KALIDASA.** — Dos joves, E. de Riquer y M. P. Sandiumenge, inauguran ab aquest *album* una serie que promet ser un publicació exquisida destinada als paladars delicats. En aquest primer *album* en Sandiumenge ns dona una traducció — en un castellá que molts castellans para ells voldrian — de la deliciosa y atrevida noveleta *Alina, reina de Golconda*, de Boufflers, elegant escriptor francès del segle XVIII, del quin digué Rivarol que era «abat llibertí, militar filòsof, diplomàtic cansoner, emigrat patriota y republicà palaciá.»

L'Emili de Riquer dona á continuació la traducció — també en castellá — d'un fragment de *L'estació de las plujas*, poema del gran, de l'immortal poeta indi Kalidasa, que malgrat y ser anterior á l'era cristiana figura encara entre 'ls primers poetas que ha produhit l'humanitat. En versos vibrants y correctes ha lograt donar bon compte de la exuberant riquesa d'imatges de la poesia india.

Aquest *album*, hermosament presentat, va adornat ab reproduccions de dibuixos d'afamats dibuixants d'altras épocas.

RATA SABIA.

CRÓNICA RIMADA

Ja ha sortit el tren Renard; y, si he de parlar ab franquesa, me sembla que aquesta empresa s'ha despertat un xich tart.

Fa trenta anys (¡oh! ¡prou que 'ls fa!) que á Londres ja s'estilava; però, com tot progressava, Londres va dir: — ¡Renard? ¡Ca!

Es un cotxe cansoner, camina á doble petita. Per n'ab ell se necessita no tenir res més que fer.

Avuy, que tenim tranvia, automòvil, bicicleta, y globo, viatja en carreta resulta una anomalia.

Trepida que Deu me 'n quart de pujarhi ni una estona! y és tal el mareig que dona que sembla que un va per mar.

Pels que correm pels carrés á peu, perquè és saludable, és un destorb infumable y resulta un perill més.

No més és bo 'l tren Renard, tocant á locomoció, pel que ha d'anà á la presó, perquè ab ell hi arriba tart.

EDUARD AULÉS.

L'altre dia en Maura va alsarse satisfet. Havía trobat una idea. Y va anunciarla dihent:

— Ara sí que acabo ab el terrorisme de Barcelona.

Y durant molt temps va fer gruar als que li demanavan explicacions. L'Amo Toni no feia més que respondrels: — Al Congrés ho diré: quan ho digui quedaren espalmats.

¡L'idea, la gran idea d'en Maura!...
 A l'últim la va exposar. Consisteix en

DIAVÓLICA

Un joch que per tot arreu avuy dia 's creu que és nou; y és més vell que l'anà á peu.

(Dib. de RAS.)

L'ÚLTIMA MISSIVA

— «Ante todo hay que hacer el partido: luego haremos la Revolución, cuando tengamos medios. Entretanto, mandad fondos. - Alejandro.»

(Dib. de NANCH.)

crear á Barcelona la Prefectura de policia, dotantla ab un sou de primera.
 Ab lo qual el Governador quedarà descarregat de la penosa obligació de tenir que preocuparse de las bombas.
 En Maura tenia rahó: si no ab el terro-

risme de Barcelona, procura acabar ab el terrorisme del governador.

Perquè és tant lo que se l'estima, que fá tot lo que d'ell depén pera evitarli malas digestions.

TRENCATS

Llegiu. — Obtindreu aliivi instantani y radical curació de vostres mals usant els moderns braguers de l'especialista Torrent. No molestan ni fan bolto, quedant enmollits com un guant. Homes, dones y nois deuen usarlos. Contenció absoluta, curació prompta y comoditat inmensa, s'obtenen ab tan

LA PUBLICIDAD

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona: 1 pesseta cada edició
 Fora: 4'50 pessetas trimestre
 » 16 pessetas any

Dintre de Barcelona **LA CAMPANA CATALANA** y *La Publicidad* passadas á domicili, 1'40 ptas. al mes.

LILIANA

Poema d'APELES MESTRES

Ilustració de l'autor

Edició monumental. Preu: 15 pessetas

Als corresponsals de **LA CAMPANA CATALANA** se 'ls fa descompte.

E. BLY

GRABADOR de
La Campana Catalana

GLIXÉS PERA REVISTAS,
 CATALECHS, ANUNCIS,
 ETC.

Barbará, 35, pral.
BARCELONA

À partir del proxím número **LA CAMPANA CATALANA** sortirà cada dimecres

LA REFORMA INTERIOR.

De primer las vías, pero després l'ánima de la Ciutat: sols aixís serà interior.

(Dib. de SMITH.)

—D. Angel; —li dirán, a l'hora de l'apat,— acaba de estallar una bomba en tal ó cual punto.

—Esto es cosa del Prefecto,— respondrá D. Angel sense separar els ulls del plat.

¡Prefectamente!

CANTAR

Aun dirás que no te estimo,
yo, el país, Centro tirano,
cuando yo te quiero hermano,
y tú á mí me quieres... primo.

El Duch dels Abruzzos anava á casarse ab una milionaria yankee. Y renunciava gustós á la successió de la corona, dat cas que algun dia li pogués correspondre.

¿Per qué? ¿Es que las escalas d'or no són bonas pera pujar al trono?

Y 'l casament s'ha desgabellat per voluntat de la núvia, que ha manifestat no estar disposta á cambiar de religió.

Protestant és, y protestant queda.

Protestant de que tenint tant pinyó se la volgués privar d'acaronar el somni d'arribar un dia á tutejarse ab las Majestats de la terra.

Dilluns li explicavan á un dels pirenistas que han vingut á Barcelona ab motiu del Congrés d'aquestas associacions, la bogeria per las sardanas que hi ha en la nestra ciutat.

Li digueren que hi havia ballador y balladora que entre 'l dissabte á la nit al «Fivaller», diumenge al matí al Globo Cautiu, á la tarda al Park Güell, y á la nit al Frontó Comtal s'havia tirat á

las camas la friolera de trenta-quatre ó trenta-sis sardanas.

El bon rossellonés respongué:

—Pas hi há tants de passos del Canigó á la mer, y nusotres no 'lse fariam semblant!

Rigurosament históric.

Verdaderament, si aixó continúa, haurem de dir, plagiant al bon Maragall:

La sardana, compayns, es la dansa més cara de solas, solas y talons!
Es la dansa d'un poble que avansa tot fent tercercillas y dant saltiróns!

En l'última sessió de l'Ajuntament, en Durán proposá que s'nombressin metges de beneficencia especialistas pera diferentas malalties.

*En tant ho creu necessari la Comisió de Governació,—digué un regidor,—

que fins nombrarem un metge especialista pera curar malalties d'arcaldes.*

La veritat és que el Sr. Sanllehy va curarse sense metge. Bastá la mostassa que li van aplicar els republicans en forma de vot de censura y uns quants días de repós, pera quedar curat de l'infecció maurista que va arpegjar el dia 10.

Ara cuidado ab las recaigudas, que són pitjor que las enfermetats.

Llegeixo:

«En Palacio se ha dado hoy un banquete al príncipe japonés Kuni.

«En el menú predominaron los platos de arroz.»

Es indubtable que l'arrós ha de tenir una gran influencia en lo referent al desenrotll de las bonas relacions internacionals, per alló que dihem els catalans:

«L'arrós fa 'l ventre gros.»

En Pi y Arsuaga va presentar una esmena al projecte d'Administració local reclamant el vot pera las donas.

Y va ser rebutjada.

Ab la particularitat de que sigueren els liberals els que ab més decisió varen votar en contra.

Es natural després de tot: á n'aquells legisladors tan virils, autors de la Lley de Jurisdiccions, res els fa més por que las faldillas... y las unglas de las finas mans femellas encrespadas.

De totas maneras, jo crech que las donas no hi perden res ab que se las hagi desatesas.

No podrán intervenir en dictar lleys pera 'l país, però la que més y la que menos fa la lley á casa seva.

NOTAS REALS

EL REY DE LAS PERSIANAS

Ab aquella llissó dura que als seus concellers doná, deixá demostrat el Sha que no és un rey de figura.

Que haurian de pendre exemple tots els Shas de l'Occident, és, constitucionalment, una vritat com un temple.

Queda sentat, per lo tant, no exagerant gens ni mica, que aquell rey de nació xica se mereix un Estat gran.

EL PRINCEP DELS PARASSOLS

Las revistas d'interés de la Cort, un y altre día ens han dut la fesomia d'un xich, príncep japonés.

Com que la premsa may calla, d'ell ne feya un gran bocado...

—¡Es un cosí del Mikado!

¡¡Un personatge de talla!!

¡Ay, Senyor! No sigui dit, ó que 's digui ab molt misteri: (per ser fill d'un gran Imperi es un príncep molt petit.)

PEPET DEL CARRIL.

SOLUCIÓ

á lo insertat en l'últim número

1. XARADAS-CANTARS: I. Di-nas-tia. II. Fe-de-ra-ció. III. Re-pú-bli-ca.
2. ANAGRAMA: Penas-Pensa.
3. GEROGLÍFICH: Per un punt se pert un hom.

CORRESPONDENCIA

E. P.: Creguim: penji la lira.—J. B. C.: Tindrà rahó, però vull, encara que sigui pera nostre ús exclusiu, la verdadera firma. Fassis cárrech de lo que podria passar en altres cosas si no fessim aquesta exigencia.—Mr. Germain Lacai: Va bé. Però no 's prodigui massa.—E. E., Poble Nou: Aquesta vegada, no.—B. S., Arenys de Mar: Anirà retocat.—P. C.: No está prou bé.—R. G.: Lo mateix li dich.—B. A.: No 'ns hi podem entretenir á fer traduccions.—M. V. R.: ¡Uy, uy, uy! Massa encárrechs!—J. B. T.: Miri: xaradas, logogrífichs, tarjetas, acróstichs y domés, sino están molt bé es temp perdut. Fassis cárrech de que en el mes que portem de vida ja n'hem fet provisió per més d'un any. Als demés xaradistas, en general, lo mateix els dich.—P. P.: No están prou bé.—R. A.: Bueno.

GARIBALDI.

Tobella y Costa: Asalto, 45 - BARCELONA

A partir del proxím número LA CAMPANA CATALANA sortirà cada dimecres